

Oseбно

denar, varnost, cilji, naložbe

št. 04, april 2013

Izzivi

Pred obnovo nepremičnine
morate vedeti vsaj 7 stvari

Odločitve

Kdo bo zadovoljen investitor?

NLB Skupina

Produkti, s katerimi se lahko racionalno zadolžujete

		OPIS	PREDNOSTI
Produkti za doseganje ciljev skozi zadolževanje			
NLB Stanovanjski kredit	Namenski kredit za nakup, gradnjo ali obnovo nepremičnine.		Različne vrste obrestnih mer in zavarovanj. Odplačilna doba do 30 let (mlajši od 45 let). Višina kredita lahko pokrije celoten znesek investicije ob ustrezni kreditni sposobnosti in zavarovanju.
NLB Osebni kredit	Nenamenski kredit za financiranje večjih nakupov danes z odplačevanjem v prihodnosti.		Znesek kredita se nakaže na račun kreditojemalca. Odplačilna doba do 10 let, najvišji znesek je omejen le s kreditno sposobnostjo in zavarovanjem.
NLB Avtokredit	Namenski kredit za nakup novih ali rabljenih motornih vozil ali plovil.		Ob ustrezni kreditni sposobnosti in zavarovanju lahko znesek kredita pokrije celoten nakup.
NLB Kredit za študij	Namenski kredit za plačilo stroškov študija v Sloveniji ali tujini (šolnina in drugi stroški, povezani s študijem, npr. literatura, stroški bivanja, ekskurzije).		Namenjen je vsem polnoletnim rednim ali izrednim študentom, ki imajo odprt NLB Osebni račun.
NLB Kredit za zdravje, šport in znanje	Namenski kredit za plačilo izdelkov ali storitev s področja zdravja, športa in pridobivanja znanja.		S kreditom lahko plačate zdravstvene storitve, kupite športno opremo, plačate šolnino ali bivanje med izobraževanjem, kupite računalnik itn. sebi ali drugim.
NLB Študentski kredit	Nenamenski kredit, ki ga lahko najamejo študentje.		Gotovinski kredit, namenjen študentom in polnoletnim dijakom, ki imajo odprt NLB Študentski račun. Posebne ugodnosti za študente tretjih in višjih letnikov.
NLB Kredit na osnovi varčevanja mladih	Nenamenski kredit.		Ugoden gotovinski kredit, namenjen polnoletnim varčevalcem, ki so kreditno sposobni, lahko pa ga za njih najamejo starši ali druge kreditno sposobne osebe.
NLB Premostitveni kredit	Nenamenski kredit z zastavo vezanih sredstev v NLB (varčevanja ali depozit).		Varčevalec lahko koristi privarčevana sredstva pred potekom vezave ali dobe varčevanja. Kredit se poplača ob zapadlosti depozita oziroma varčevanja v enkratnem znesku (glavnica + obresti).

Produkti za zavarovanje kreditojemalca		
NLB Vita Odgovorna	Življenjsko zavarovanje kreditojemalca, ki najema osebni ali stanovanjski kredit nad 6.000€.	V primeru smrti kreditojemalca bo zavarovalnica povrnila njegov kredit do višine zavarovalne vsote.
NLB Vita Varna	Življenjsko zavarovanje za vse tiste, ki želijo poskrbeti za socialno varnost bližnjih v primeru svoje smrti.	Visoke zavarovalne vsote že za 10 EUR na mesec. Zavarujete se lahko od 1 do 30 let.
NLB Vita Zanesljiva z vezavo na kredit	Življenjsko zavarovanje kreditojemalca, ki poleg zavarovanja omogoča tudi varčevanje.	Zavarovalna vsota se vsako leto prilagodi višini neodplačanega kredita. Delež, ki ga namenjate varčevanju, se tako vsako leto povečuje.
Kolektivno življenjsko zavarovanje kreditojemalcev	Življenjsko zavarovanje kreditojemalcev za osebne kredite z ročnostjo do 5 let.	V primeru smrti kreditojemalca bo zavarovalnica povrnila njegov kredit do višine zavarovalne vsote.
Zavarovanje za primer brezposelnosti	Zavarovanje kreditojemalca ob izgubi zaposlitve iz poslovnih razlogov.	
		Zavarovanje, ki ga sklenete v NLB Poslovalnici, krije do 12 mesečnih obveznosti (pri kreditu z ročnostjo nad 4 leta) in velja za celotno dobo odplačevanja kredita.

Osebnost,
letnik 3/št. 4,
april 2013

Izdajatelj in nosilec

avtorskih pravic:

NLB d.d., Trg republike 2,
1000 Ljubljana,
www.nlb.si

**Odgovorna in glavna
urednica:**

mag. Varja Dolenc

Izvršni urednik:

Simon Novosel

Uredniški odbor:

mag. Krno Abramovič,
mag. Gregor Bajraktarevič,
Irena Čuk, Nataša Brunec
Primož Inkret, MBA,
mag. Alenka Mejač Krassnig,
Igor Savič,
mag. Barbara Smolnikar,
mag. Lotti Natalija Zupančič

Vsebinska in oblikovna

zasnova, izvršno

uredništvo in produkcija:

PM, poslovni mediji d.o.o.,
Dunajska c. 9,
1000 Ljubljana, www.p-m.si

Fotografije:

arhiv NLB

Tisk:

Para d.o.o.

Naklada:

30.000

Datum natisa:

april 2013

ISSN 2232-3368

Distribucija:

Pošta Slovenije

**Elektronska
verzija NLB
Osebnost**

Revijo NLB
Osebnost lahko
zdaj brezplačno
berete tudi
na Android in
iOS mobilnih
napravah.
Poiščite
aplikacijo NLB.

Razumljivo

Zadolževanje ni noben bavlav

4

Finančni klepet

Janko Medja, MBA, predsednik uprave:
Bančniki smo po naravi v položaju,
da znanje delimo

6

Izzivi

Pogosteje uresničite svoje želje
z varčevanjem ali zadolževanjem?

8

Smo se že spoznali?

9

Kaj je dobrega v globalnem gospodarstvu?

10

Pred obnovo nepremičnine morate
vedeti vsaj 7 stvari

11

Varnost

Kakšno življenjsko zavarovanje imate
in zakaj ste odločili zanj?

12

Nikar več kot 40 %

13

Žepnina: za starše in otroke

14

Zavarovanje ob najemu kredita

15

Odločitve

Kaj je pri vas pogostejše, kar se tiče
financ – preventiva ali kurativa?

16

Varčevanje za pokojnino včeraj, danes, jutri

17

Kaj kroji usodo slovenskim delnicam?

18

11 zapovedi pri nakupovanju

19

Kdo bo zadovoljen investitor?

20

Komentar

Zakaj ljudje vedno pravimo
»Meni se to ne more zgoditi!«?

22

**mag. Varja
Dolenc**

direktorica Področja
za marketing, segmente
strank in razvoj, NLB

Spremembe in finance

Negotove ekonomske napovedi, med njimi naraščajoča brezposelnost in s tem vse težje finančne okoliščine za posameznika, močno vplivajo na naše navade. Nakupi so skrbno premišljeni, za svoj denar zahtevamo več.

Poslovanje v NLB poteka normalno in prihranki v njej so varni. Banka ima oblikovane ustrezne likvidnostne rezerve in ves čas zagotavlja vse potrebno za nemoteno poslovanje naših strank.

Razumljivo je, da nas ob aktualnih medijskih objavah skrbi, a prav zato je pomembno vedeti, da so vse bančne vloge v posamezni banki ali hranilnici zajamčene do višine 100.000 evrov.

V teh razmerah pa je še bolj nujno, da se zavedamo pomena urejenih osebnih financ in njihovega učinkovitega upravljanja.

Banke se v teh kriznih časih dodatno osredotočajo na ozaveščanje in izobraževanje o osebnih finančnih. Zavezali smo se h krepitvi finančnega znanja. Razvili smo pestro paleto vsebin in orodij, dostopnih prek spletne strani financni-nasvet.nlb.si, ki posamezniku omogočajo poglobljeno razumevanje osebnih financ.

V naši nekoliko drugačni, sodobni bančni poslovalnici NLB Bankarna v Ljubljani v prijetnem okolju večkrat na teden pripravljamo brezplačne finančno obarvane delavnice. Prav tako smo razvili sistem finančnih delavnic, ki jih od lani naši strokovnjaki izvajajo po vsej Sloveniji.

V spletni banki NLB Klik je na voljo brezplačno orodje za upravljanje osebnih financ. Za vse navdušence nad novo tehnologijo je na voljo tudi različica spletne banke za uporabo na tabličnih računalnikih in/ali ustreznih pametnih mobilnih telefonih.

Vse tiste, ki ostajate nekoliko nezaupljivi, pa vabim, da nas obiščete v naših poslovalnicah. Pridite po nasvet k svetovalcu in nam dajte priložnost, da se izkažemo!

mag. Alenka Brešar Iskra

vodja tržnega segmenta, NLB

Človeško življenje je neobhodno povezano z načrtovanjem in postavljanjem ciljev. V današnjih časih je za uresničitev ciljev pogosto potreben denar. Lahko ga privarčujemo ali si ga sposodimo. Posvetili se bomo tej drugi izbiri, saj se je pri najemu kredita dobro zavedati dejavnikov tveganja in poznati možnosti za njihovo zmanjšanje, da nas kasneje zaradi te odločitve ne bi bolela glava.

Zadolževanje ni noben bavljav

Kot rečeno, svoje cilje, ki so povezani s financiranjem, lahko dosežemo na dva načina. Varčevanje je primernejša izbira, kadar imamo na voljo dovolj časa, mnogokrat pa cilje uresničujemo z najemom kredita, saj nam ta omogoča, da jih dosežemo takoj. O zadolževanju je smiselno razmišljati, kadar:

- gre za cilje, katerih uresničitev v poznejšem obdobju bi pomenila višje ali dodatne stroške;
- gre za cilje, ki jih zaradi različnih razlogov ne moremo preložiti.

Pogosto za uresničevanje večjih ciljev, ki jih lahko načrtujemo vnaprej, kombiniramo varčevanje in zadolževanje (kar je zagotovo najbolj pametno), npr. za nakup nepremičnine, avtomobila, dodatno izobraževanje, vlagamo pa tudi v lastno zdravje in zdravje bližnjih, nakup trajnejših dobrin, ki nam olajšajo življenje. A včasih brez najema kredita pač ne gre.

Takrat se je dobro zavedati, da je življenje nepredvidljivo in da se lahko zgodi tudi kaj takega, kar nam bo oteževalo odplačevanje kredita. Za zmanjšanje tega tveganja je pri odločitvi o višini mesečnega obroka priporočljivo, da ne presežemo faktorja in stopnje zadolženosti.

Kateri dejavniki pa so tisti, ki najpogosteje privedejo do nezmožnosti odplačevanja kredita, in kako se lahko zavarujemo ali ta tveganja vsaj zmanjšamo?

- 1. Zmanjšanje ali izguba rednih prihodkov.** Priporočljivo je, da se ne zadolžimo do zgornje meje svoje kreditne sposobnosti. Da bi se izognili skrbem, kdo bo odplačeval kredit, če se nam zgodi najhujše, ob sklenitvi kredita sklenemo življenjsko zavarovanje kreditateljca. Skrbi, kako bomo odplačevali kredit, če izgubimo zaposlitev iz poslovnih razlogov, pa bodo manjše, če sklenemo zavarovanje kreditateljca za primer brezposelnosti.
- 2. Bistveno zvišanje obrestne mere.** To tveganje je pri spremenljivi obrestni meri. V NLB je spremenljiva obrestna mera sestavljena iz šestmesečnega EURIBORJA* in fiksne prabitke. Trenutno ima EURIBOR zelo nizko vrednost. Če se kreditatelj odloči za spremenljivo obrestno mero, je priporočljivo, da najame največ tak znesek kredita, kot bi ga lahko glede na svojo kreditno sposobnost najel s kreditom s fiksno obrestno mero.
- 3. Bistvena sprememba menjalnega tečaja, če je kredit najet v tuji valuti** (t. i. valutno tveganje). Kredit bomo težje odplačevali, če se tuja valuta, v kateri je bil najet kredit, krepi v primerjavi z domačo valuto – v tem primeru bomo morali za plačilo istega zneska mesečne obveznosti v tuji valuti odšteti več evrov. Z najemom kredita v isti valuti, v kateri prejemo plačo, se temu tveganju izognemo.

Starost

30 let
35 let
40 let
45 let
50 let
55 let
60 let
65 let

Namig 1: Nakup stanovanja s kreditom

Eno glavnih pravil finančnega načrtovanja pravi, da si lahko privoščite hišo ali stanovanje v taki vrednosti, kot je znesek kredita s fiksno obrestno mero, ki ga odplačujete 30 let.

Namig 2: Avto

Pravilo 20/4/10 pomeni, da si lahko kupite avto, za katerega imate privarčevan znesek za polog v višini 20 odstotkov kupnine, vzamete kredit na štiri leta, mesečni obrok tega kredita pa ne presega 10 odstotkov vaše mesečne plače oz. rednih mesečnih prihodkov.

* EURIBOR je kratica za Euro Interbank Offered Rate; to je medbančna referenčna obrestna mera, po kateri so prvovrstne banke znotraj monetarne unije pripravljene dati depozit drugi prvovrstni banki za določeno obdobje.

Najvišja stopnja zadolženosti	
	40 %
	40 %
	40 %
	35 %
	30 %
	20 %
	10 %
	0 %

=

KOLIKO SI LAHKO PRIVOŠČIM?

KAKO SE ZAVARUJEM?

+

+

Nezmožnost dela

Izguba službe

Nižja plača

**Janko
Medja, MBA**
predsednik uprave NLB

Četudi je NLB najprej nadziral, si je celovito sliko lahko izoblikoval šele po tem, ko je prevzel njeno krmilo. Pred tem je 12 let deloval v skupini UniCredit. Novi predsednik uprave NLB, Janko Medja, MBA, ima danes pred očmi jasno zastavljene cilje, ki jih rad predstavi ter razloži potrebe po spremembah in razloge, ki te spremembe narekujejo.

Bančniki smo po naravi v položaju, da znanje delimo

Na račun banke je slišati veliko pikrih, toda njeno tekoče poslovanje je pozitivno.

Resna kritika nekaterih preteklih praks je upravičena, ampak enako, če ne še bolj, je upravičena tudi pohvala ljudem v tej hiši, ki delajo dobro in pošteno. Slabih praks ne bo več in poskušali bomo narediti čim manj napak, za kar bo treba vložiti nekaj truda – a večino energije bomo osredotočili na nove posle, kakovostno delo s strankami, dobre prakse in procese v hiši, pošteno in strokovno delo, učinkovitost ter oblikovanje in razvoj ekipe v banki. Širša javnost tega pravzaprav ne more videti, kajti informacije dobiva preko raznoraznih takšnih in drugačnih virov, s takimi in drugačnimi interesi.

NLB je večkrat sinonim za vse slabo v bančnem sektorju in celotni državi. Katere tri točke pa bi bilo vredno umestiti med pozitivne zgodbe, pa tja enostavno ne zmorejo priti?

Prvič, NLB ima po tem, kar sem spoznal, eno najboljših storitev na področju prebivalstva in bančništva za mala podjetja. Želi sodelovati in pomagati strankam pri njihovih izzivih. Vsakemu izzivu seveda ne moremo biti kos, a lahko se vsakič maksimalno potrudimo. Drugič, bančni strokovnjaki NLB dan in noč delajo na reprogramih dolgov preizkušenih podjetij, ki imajo kljub vsemu zdrava jedra, da bi zagotovili preživetje, prestrukturiranje in dolgoročni razvoj teh podjetij. In tretjič, oktobra 2012 je vodenje banke pod nadzorom novega nadzornega sveta prevzela nova uprava, ki se še kako zaveda slabe preteklosti banke, a že od začetka vlaga ogromne napore in skrbi za to, da banka danes deluje drugače kot včeraj.

In kateri so tisti napačni miti in zmote, ki jih morda imamo v glavah glede NLB?

»Težave NLB je mogoče rešiti čez noč (in vsak ve, kaj je treba storiti).« Zmotno je tudi posplošeno mnenje: »V NLB je vse slabo.« V resnici je v tej banki veliko najboljših praks v Sloveniji in širše.

Večkrat tudi slišimo misel: »V NLB se nič ne dela, da bi bilo boljše.« Nič ne bi moglo biti dlje od resnice. Vsi zaposleni vso energijo vsak dan znova vlagamo v to, da s svojim delom v praksi dokažemo, da ne držijo.

Imate veliko izkušenj z delom v mednarodni bančni skupini v tuji lasti. Katere so največje razlike, ki ste jih zaznali v primerjavi z vašim sedanjim delom?

Pri NLB včasih stranke pričakujejo, da naj bi delala manj zahtevno, manj profesionalno, ceneje, ker je to pač v »nacionalnem interesu« — kot da pravila dobrega gospodarjenja ne bi veljala za vse enako. Na nekaterih področjih so odzivni časi, kakovost komunikacije, znanje in predvsem želja pri iskanju rešitev na nižji ravni, kot bi morali biti pri kakovostni bančni storitvi, za katero si zdaj prizadevamo. A poudarjam, da ni tako povsod v NLB.

“Osredotočanje na slabo nam ne bo v ničemer pomagalo; naprej bomo stopili le s pozitivnim pristopom.”

Kako vidite svojo odgovornost pri tem?

Moja naloga je dajati zgled pri delu s strankami in v mnogih primerih se osebno zavzamem, da se potrudimo iskati rešitve. Treba je povedati, da dobivamo kar nekaj sporočil, naj nadaljujemo s pozitivnim pristopom, ki smo ga vpeljali v zadnjih mesecih.

Projekt Osebni finančni nasvet je bil na kongresu EFMA izbran za najboljšega, kar pomeni, da sta svetovalni pristop in usmeritev k temeljem upravljanja osebnih financ prava odločitev.

Ko grem kot bančnik na kako širše družinsko srečanje, je vsaj tretjina pogovorov namenjena takemu ali drugačnemu vprašanju o upravljanju financ, gospodarjenju in podobno. Vsak me rad povpraša, kaj so zadnji trendi v poslu, najnovejše priložnosti za varčevanje, davčne olajšave, ugodni krediti in podobno. Bančniki smo po naravi svoje dejavnosti v položaju, da te informacije in znanja zbiramo, obdelujemo – in jih seveda delimo z drugimi, pri čimer smo edino v NLB razvili kazalnike zdravega upravljanja osebnih financ, na katerem temeljijo naše brezplačne svetovalne storitve.

Zakaj banke v zadnjem času tako močno poudarjajo varčevanje, manj pa ponudbo kreditov?

Razlogov je več, najpomembnejši pa je seveda, da je sprejemanje depozitnih vlog in odgovorna skrb zanje osnova bančnega poslanstva — in dandanes se vračamo k osnovam. Banka ne more imeti licence regulatorja, če ne zagotavlja vsega potrebnega za varnost varčevalcev. Ob tem moram dodati, da je v časih, ko je treba zaradi nepredvidljivosti na gospodarski strani vzdrževati ustrezno zdravo razmerje med depoziti in krediti, za banke ohranjanje zaupanja strank in ohranjanje varčevanja v bankah ključnega pomena.

Pa skočimo v leto 2018. Kakšna bo takrat NLB na področju osebnih financ in podpore fizičnim osebam?

Eden izmed ciljev NLB je bistven dvig zavedanja strank o ključnih ekonomskih in finančnih vprašanjih tako na ravni posameznika in družine kot tudi malega, srednjega in velikega podjetja. NLB bo preko vseh možnih kanalov in lastnih medijev na pregleden in prijazen način strankam pomagala bolje razumeti finančno poslovanje in gospodarjenje. Seveda bomo strankam, na osnovi njihovih potreb, ponudili tudi najprimernejše storitve bodisi standardne bodisi prilagojene po meri.

Ko si nečesa zaželimo, pa za to nimamo denarja, sta pred nami dve možnosti: lahko še malo počakamo in privarčujemo potreben znesek ali pa se odločimo za takojšen nakup, plačujemo pa kasneje. Kako uresničujejo svoje želje, ki zahtevajo denar, nam je zaupalo pet posameznikov z različnimi interesi, družbenimi položaji in prihodki.

Pogosteje uresničite svoje želje z varčevanjem ali zadolževanjem?

Ivan Bitenc

samostojni podjetnik

»Svoje želje pogosteje zadovoljujem z zadolževanjem. V današnji situaciji je namreč privarčevanih sredstev vedno premalo. Zato smo prisiljeni za uresničevanje večjih želja (kot je npr. nakup avtomobila, stanovanja ...) vzeti kredit.«

zadolževanje

Eva Moškon

glasbenica

»V trenutni gospodarski situaciji in potrošniški družbi je varčevanje prava umetnost. Nisem zagovornica zadolževanja, pa vendar bo naslednji glasbeni projekt, izid nove plošče zasedbe E.V.A., terjal tako eno kot drugo.«

oboje

Majda Jug

ekonomski tehnik

»Resen projekt v življenju, to je nakup stanovanja, sva s partnerjem izpeljala ravno s pomočjo kredita, to pomeni zadolževanja. Seveda se zavedam, da bo zato treba odšteti veliko več denarja, kot bi ga, če bi varčevala že od otroštva.«

zadolževanje

Tatjana Sablatnik

NLB Svetovalka za osebne finance

»V celotni dobi ustvarjanja materialnega premoženja sem se praviloma odločala za zadolževanje, vendar pa na drugi strani nikoli nisem pozabila tudi na varčevanje. Če sem najela kredit, zato nisem prekinjala obstoječih varčevanj, tudi na račun kdaj plačanih negativnih obresti iz naslova limita ne. V času nižanja obrestnih mer in nižanja anuitet sem vedno poskrbela za zvišanje zneskov na varčevanjih, skratka – z bančnega vidika idealna stranka.«

oboje

Jure Strmole

študent

»Ker sem študent in nimam večjih rednih prihodkov, svoje želje, ki so povezane s financami, rešujem z varčevanjem. Kaj drugega mi niti ne preostane, saj študentskega kredita nočem vzeti, ker danes nikoli ne veš, kdaj boš ob službo in tako ob edini dohodek. Varčevanje po navadi traja vsaj pol leta, denar, ki ga privarčujem, pa porabim za večje nakupe, kot je npr. nov računalnik ali novo športno kolo.«

varčevanje

Katero obrestno mero izbrati?

Če imate raje več udobja, ugodja in ne marate presenečenj, potem vam priporočamo, da pri najemu kredita izberete nespremenljivo obrestno mero. Praviloma bo (vsaj) na začetku odplačevanja kredita obrok pri nespremenljivi obrestni meri sicer višji od obroka pri kreditu s spremenljivo obrestno mero.

A razlika se najbolj pokaže v daljšem obdobju, saj je na dolgi rok verjetnost spremembe obrestne mere velika, sploh v teh časih, ko je EURIBOR na zgodovinsko nizki ravni. Spremenljiva obrestna mera tako prinaša več finančne negotovosti, saj

se višina obroka za odplačevanje kredita spreminja glede na višino referenčne obrestne mere (EURIBOR ali LIBOR).

Ob nihanju višine osebnega dohodka in naših osnovnih izdatkov oz. ob pričakovanju zniževanja dohodka in bistvenega zviševanja stroškov je odločitev za spremenljivo obrestno mero zelo tvegana, saj se lahko obrok za poplačilo kredita z rastjo referenčne obrestne mere tudi tako poveča, da ga nismo več sposobni odplačevati. Še posebej to velja, če vemo, da se Slovenci večinoma radi zadolžimo do svoje zgornje meje.

Gibanje spremenljive obrestne mere, vezane na 6m Euribor v primerjavi z nespremenljivo

Smo se že spoznali?

Že skoraj dve leti posebej izurjeni NLB Svetovalci za osebne finance ter drugi finančni strokovnjaki redno organizirajo in vodijo finančne delavnice, na katerih na preprost in razumljiv način pomagajo udeležencem pri pridobivanju in poglobljanju znanj o urejanju ter vodenju osebnih financ. Obiskovalci ta trud vedno bolj cenijo in se z veseljem vračajo po nove informacije. Zanimivo je, da po eni strani hvalijo (tudi) to, da jim ne vsiljujejo različnih produktov, po drugi strani pa radi izvedo, kako konkretno doseči svoje cilje. Pa naj gre za dodatno pokojnino, varčevanje za otroke, nakup avtomobila ali nepremičnine, plemenitenje prihrankov ... Do pred kratkim se je to zanimivo izmenjevanje informacij, vprašanj in odgovorov organizirano odvijalo le v NLB Bankarni v Ljubljani, že nekaj časa pa finančne delavnice in predavanja potekajo tudi v drugih NLB Poslovalnicah po vsej Sloveniji. Ste se kakšnega že udeležili?

Na financni-nasvet.nlb.si/dogodki preverite, kdaj je naslednji dogodek v vašem kraju, in si zapišite vprašanja, da boste dobili pravi odgovor.

Kako mladi varčujejo in plemenitijo prihranke?

Otroci in mladi do 27. leta starosti lahko za svoje želje in cilje enostavno varčujejo s pomočjo produkta NLB Varčevanje mladih. Obveznim mesečnim plogom v znesku vsaj 10 evrov lahko po želji in kar prek NLB Klikla dodajajo še dodatne pologe. Varčujejo lahko v obdobju od 181 do 365 dni. Za spodbudo lahko na klik-generacija.nlb.si/varcevanje-mladih naredijo še izračun, koliko bodo glede na predvidene pologe zbrali v izbrani dobi varčevanja. Po preteku varčevanja jim je omogočen tudi najem NLB Kredita na podlagi varčevanja mladih po ugodni obrestni meri. Lahko pa mladi svoje prihranke plemenitijo vzporedno z gibanjem tečajev delnic in izplačanih dividend, pa čeprav ne poznajo finančne teorije. Vse te naloge namreč za njih opravijo izkušeni finančni analitiki in upravitelji premoženja. Potrebna je le sklenitev Otroškega varčevalnega načrta pri NLB Skladih, pri čemer otroci, ki še niso dopolnili 15 let, nimajo vstopnih stroškov, začetni plog pa znaša najmanj 500 evrov.

SKORAJ

30 %

SLOVENCEV IMA
NAJETO POSOJILO.

(VIR: GFK)

VEČ KOT

30 %

ODRASLIH V SLOVENIJI
UPORABLJA SPLETNO
BANČNIŠTVO.

(VIR: EFMA)

POVPREČEN DOLG
GOSPODINJSTEV V EU JE
MED LETOMA 2010 IN
2012 ZRASEL ZA

2 %

(VIR: ECB)

Kaj je dobrega v globalnem gospodarstvu?

**mag. Aleš
Mataj, CFA**

vodja oddelka za analize, NLB

Na začetku leta 2012 smo se spraševali, kakšna bo usoda evroobmočja, ali nam resnično grozi t. i. trdi pristanek Kitajske, ob koncu leta pa smo z zaskrbljenostjo opazovali, ali bodo ZDA zdrsnile v t. i. fiskalni prepad.

Odločno ukrepanje centralnih bank in uspešni dogovori med voditelji držav oziroma strank v ZDA so pripomogli k temu, da se najhujši strahovi niso uresničili in da lahko zdaj z nekoliko več optimizma zremo v prihodnost, čeprav bo pot do končnega okrevanja še dolga. Po odločnem ukrepanju Evropske centralne banke, odpisu dela grškega dolga ter s tlakovanjem poti evropskih politikov v smeri bančne

unije se je povrnilo zaupanje v skupno evropsko valuto in verjetnost razpada evroobmočja se je v očeh ekonomistov kar naenkrat močno zmanjšala. Zaradi konsolidacije javnih financ pričakovanja glede gospodarske rasti na stari celini za zdaj ostajajo precej konzervativna, večina mednarodnih ekonomskih ustanov Evropi tudi letos napoveduje rahlo negativno gospodarsko rast, kar velja za začetek leta, medtem ko naj bi v drugi polovici leta dočakali izboljšanje. Pri tem pa Mednarodni denarni sklad svari pred preveč rigoroznimi varčevalnimi ukrepi, ki bi lahko še dodatno zadušili gospodarsko rast.

ZDA v nasprotju z Evropo zaradi še vedno ekspanzivne fiskalne politike dosegajo večjo gospodarsko rast in tako se pričakuje tudi v tem letu, je pa jasno, da takšna politika, ki posledično povečuje javni dolg, dolgoročno ni vzdržna, na kar opozarjajo tudi bonitetne agencije.

Kitajski se je za zdaj na krilih obsežnih državnih investicij uspelo izogniti trdemu pristanku, saj se je trend zniževanja stopenj rasti v zadnjem četrtletju lani končal. Da je najhujše verjetno že za nami in da smo začeli pot počasnega okrevanja, potrjujejo tudi številni vodilni kazalniki gospodarske dejavnosti, ki se počasi, a vztrajno pobirajo z večletnega dna.

Ključno sporočilo

Uspešni dogovori evropskih voditeljev in odločni ukrepi nosilcev monetarne politike v Evropi in po svetu so povrnilo zaupanje in postavili temelje za začetek gospodarskega okrevanja.

Marko Bombač, CFA

višji upravitelj premoženja,
NLB Skladi

Poplava denarja centralnih bank je v lanskem letu dvignila vse čolne, razen tistega z gotovino. Največji poraženci minulega leta so bili torej tisti, ki so imeli denar v »nogavici« in »varnih« naložbah, kot so nemške državne obveznice in zlato, največji zmagovalci pa tisti, ki so imeli denar v bolj tveganih naložbah. V družbi NLB Skladi v letu 2013 pričakujemo nadaljevanje zelo ohlapne denarne politike najpomembnejših svetovnih centralnih bank in solidno gospodarsko rast v ZDA, kar ob umirjanju evropske dolžniške krize in zmernih vrednotenjih delniških trgov govori v prid delniškim naložbam.

Geografsko smo najbolj naklonjeni evropskim delniškim trgov. Pesimizem vlagateljev v povezavi z evropsko dolžni-

ško krizo se je skozi leto 2012 sicer zmanjšal, a je še vedno zaznaven. Nadaljnje izvajanje reform bi tako lahko ob nadaljevanju ohlapne denarne politike Evropske centralne banke še dodatno zmanjšalo pesimizem glede problematičnega dela evroobmočja, s tem znižalo ceno zadolževanja teh držav in z zamikom spodbudilo večja pričakovanja glede prihodnje gospodarske rasti celotnega evroobmočja. Nasprotno, v ZDA ravno optimizem glede solidnega okrevanja v letu 2013 pomeni tveganje. Ameriška centralna banka bi lahko namreč kot posledico rastočih inflacijskih pričakovanj zmanjšala agresivnost svojih ukrepov, kar bi imelo zaviralen učinek na rast tečajev ameriških delnic. Tudi na ravni panog bodo v tem letu po našem mnenju ključno vlogo imele centralne banke. Odločni ukrepi centralnih bank zoper evropsko dolžniško krizo namreč v prvi vrsti koristijo finančnim instrumentom in torej finančnemu sektorju, saj se premoženje ob izrazito ohlapni denarni politiki prenaša iz drugih delov gospodarstva v finančni sektor. Posledično smo naklonjeni naložbam v banke, zavarovalnice in nepremičninske družbe. Po drugi strani smo manj naklonjeni panogi trajne dobrine, saj podjetja ob še vedno nizki globalni gospodarski rasti nimajo polno izkoriščenih proizvodnih zmogljivosti, zaradi česar ostajajo previdna pri investicijah.

Ključno sporočilo

Centralne banke še nikdar niso bile tako dejavne kot v zadnjih letih, ključno vlogo pa bodo imele tudi v letu 2013. Katere naložbene kategorije, geografske regije in panoge bodo pri tem imele največ koristi?

Ne bodite
v zadregi.

Z enostavnim naročilom na brezplačno publikacijo **Strategi v zadregi** boste obveščeni o aktualnih borznih dogodkih in zanimivostih v zvezi s tem. Naročite se na www.nlbkladi.si/strategi-v-zadregi.

Investicija v nepremičnino lahko pomeni nakup, gradnjo ali obnovo nepremičnine. V nadaljevanju se osredotočamo na tretji vidik in vam predstavljamo odgovore na sedem pomembnih vprašanj, ki bi si jih morali postaviti pri načrtih za financiranje obnove in ki niso tako preprosta. Izvedeli boste, kako se izogniti napačnim odločitvam.

Pred obnovo nepremičnine morate vedeti vsaj 7 stvari

mag. Alenka Brešar Iskra
vodja tržnega segmenta, NLB

1. Kolikšen znesek kredita oz. financiranja zares potrebujem?

Upoštevajte vse materialne stroške in stroške izvajalcev, raje pri tem dodajte kakšno rezervo.

2. Ali je primernejši osebni ali stanovanjski kredit?

Če je znesek nižji in želite prosto razpolagati z gotovino oziroma si zaradi tega obetate popuste pri izvajalcih, potem najemite osebni kredit. Za višji znesek, ki ga nameravate odplačevati do osem let, je bolje najeti stanovanjski kredit, zavarovan s plačilom zavarovalne premije. Za še višje zneske in daljše ročnosti pa stanovanjski kredit, zavarovan z zastavo nepremičnine.

3. Kako je z odplačilno dobo?

Na splošno velja pravilo, naj odplačevanje kredita ne bo daljše od amortizacijske dobe investicije.

4. Če obnavljam z namenom zaslužka, na kaj naj pazim?

Če boste odšteli veliko denarja, vrednost nepremičnine pa se ne bo dovolj zvišala, se vlaganje enostavno ne splača. Če obnavljate z namenom kasnejše oddaje v najem, naj mesečna obveznost iz kredita ne presega višine pričakovane najemnine.

5. Kdaj je obnova s kreditom še posebno primerna?

Praviloma takrat, ko bi investicija v kasnejšem času pomenila višje ali dodatne stroške (npr. menjava dotrajane strehe), ali takrat, ko nova investicija pomeni prihranek (npr. energetska varčnejše ogrevanje, dodatna toplotna izolacija). Prav tako preverite aktualno ponudbo Eko sklada za morebitno subvencijo.

6. Kakšne so možnosti zavarovanja kredita?

Najpogostejše je zavarovanje kredita s plačilom zavarovalne premije pri zavarovalnici. Na drugem mestu je zavarovanje z zastavo nepremičnine, ki je primernejše za višje zneske in/ali daljše ročnosti (tak kredit lahko najamejo tudi zaposleni za določen čas). Zavarovanje kredita je obvezno, priporočljivo pa je, da se življenjsko zavarujete tudi vi kot kreditojemalec.

7. Kolikšen znesek kredita sem sposoben odplačevati?

Ljudje smo nagnjeni k temu, da precenjujemo svoje sposobnosti. Predlagamo preizkus: investicijo preložite za 6 do 12 mesecev, ta čas pa varčujte. Višina rednih mesečnih polgov za varčevanje naj bo pri tem enaka mesečnemu znesku za odplačevanje kredita. Poleg ocene svojih zmožnosti boste tako že nekaj privarčevali, s čimer bo lahko odplačilna doba krajša oziroma mesečna obveznost nižja.

Pojmovnik

Osebni kredit:

- Nenamenski kredit, znesek se lahko v celoti nakaže na osebni račun kreditojemalca, ki ga lahko porabi za karkoli.
- V primerjavi s stanovanjskim kreditom je odplačilna doba krajša.
- Ker ni potrebno dokazovanje namenov porabe, je tudi postopek odobritve preprostejši.

Stanovanjski kredit:

- Namenski kredit, praviloma se z njim lahko financirajo nakup, gradnja ali obnova nepremičnine.
- Na osebni račun kreditojemalca se nakaže do 80 odstotkov zneska, če se bo kredit odplačeval do 10 let, pri daljši dobi pa do 40 odstotkov. Če je kredit zavarovan z zastavo nepremičnine, se lahko nakaže do 100 odstotkov zneska kredita.
- Kreditojemalec ga lahko odplačuje do 30 let (mlajši od 45 let), odloči pa se lahko tudi za odlog plačila prve mesečne obveznosti za do 12 mesecev.

Ljudje smo različni. Nekatere prihodnost bolj skrbi, druge manj. A vsakdo se kdaj vpraša, kaj pa, če ... In takrat pomisli na to, kako bi se lahko pred tveganjem zavaroval. Pet Slovencev nam je povedalo, kdaj so oni pomislili na življenjsko zavarovanje in zakaj so se odločili za sklenitev zavarovanja.

Kakšno življenjsko zavarovanje imate in zakaj ste odločili zanj?

Tinka Rajher Boštjan

fizioterapevtka

»Pred petimi leti, ko sem se zaposlila, sem sklenila življenjsko zavarovanje. Zanj sem se odločila kot za obliko varčevanja, naložbo v prihodnost. Kako si bom izplačala privarčevani znesek (v enkratnem znesku ali mesečno kot dodatek k pokojnini), pa zdaj še ne vem.«

varčevanje

Jose

glasbenik in igralec

»Sklenjeno imam naložbeno življenjsko zavarovanje. Sem optimist in verjamem, da se bodo vložena sredstva povrnila in prišla še zelo prav.«

za prihodnost

Leonida Tramšek

višja referentka NLB

»Sklenjeno imam življenjsko zavarovanje NLB Vita. Ker nesreča nikoli ne počiva, je prav, da smo na nepričakovana neprijetna presenečenja pripravljeni.«

za vsak slučaj

Mateja Krapež

poslovna sekretarka

»Sklenjeno imam življenjsko rentno zavarovanje. Za takšno obliko sem se odločila zato, da bi si olajšala življenje v starosti. Poleg tega pa je to neka oblika »prisilnega varčevanja« za obdobje, ki prihaja.«

pokojnina

Milojka Šturm

medicinska sestra

»Sklenjeno imam kombinirano zavarovanje – življenjsko in nezgodno. Sklenila sem ga leta 1995 do leta 2020. Ob začetku je bil to način varčevanja – ne toliko zaradi pokojnine, ampak bolj za primer invalidnosti ali smrti. Da bi v teh situacijah jaz in bližnji vsaj nekaj imeli.«

za vsak slučaj

Koliko je ravno prav?

Pri izbiri življenjskega zavarovanja je izrednega pomena tudi višina zavarovalne vsote. Izračunajte si jo na www.nlbvita.si/koliko-zavarovalne-vsote-potrebujem.

Nikar več kot 40 %

Slovenci smo optimisti. Celo tako zelo, da se radi zadolžimo do svoje skrajne zgornje meje, da bi le lahko čim prej uresničili svoje največje želje. A to vam iz srca odsvetujemo. Kdo vam lahko zagotovi, da se razmere v prihodnjih letih, ko boste morali odplačevati kredit, ne bodo spremenile in vam povzročile veliko preglavic in tegob? Kako pa sploh preverimo, ali smo prezadolženi?

V mladosti si posameznik sicer lahko privošči nekoliko več dolgov, saj jih bo zaradi let in potenciala za rast prihodkov v prihodnje lažje

odplačal, velja pa splošno pravilo, naj finančnim ciljem namenimo največ 40 odstotkov mesečnega neto prihodka. Tako boste lahko izpolnili svoje želje, ostalo pa vam bo še nekaj manevrskega prostora. Če boste ta okvir presegli, pa vaš načrt za financiranje ciljev najverjetneje ne bo izvedljiv. Še več, zaidete lahko v resne finančne težave. Če te niso prehude, jih lahko rešite z zmanjšanjem izdatkov, unovčevanjem naložb, prestrukturiranjem dolga. V skrajnem primeru pa lahko pride tudi do osebnega stečaja. Torej, ostanite pod 40 odstotki.

Največja mesečna obveznost za uresničitev ciljev

40 EUR/mesec = dodatna pokojnina

Bi radi prihranili čim več denarja za čas po upokojitvi, ko – česar se zavedate – pokojnina ne bo ravno visoka? Vas mikajo naložbe, a nimate izkušenj z varčevanjem v vzajemnih skladih? Bi radi začeli varčevati, a nimate prihrankov za začetni polog? Bi na mesec lahko dali na stran okoli 40 evrov? Če ste vsaj na eno vprašanje odgovorili pritrdilno, morate spoznati Varčevalni načrt brez pologa pri NLB Skladih.

Odlikujejo ga:

- vplačevanje po željah in zmožnostih (od 40 do 500 evrov),
- visoka stopnja likvidnosti (kadarkoli lahko vložite zahtevo za izplačilo privarčevanih sredstev, denar pa je nakazan najkasneje v šestih delovnih dneh),
- manjše tveganje vstopa na trg ob nepravem času,
- davčne prednosti (davčna stopnja z ročnostjo varčevanja pada, pri odmeri pa se upošteva metoda FIFO (first in first out).

Zaradi širokega nabora naložbenih politik poskladov je Varčevalni načrt brez pologa pri NLB Skladih namenjen čisto vsakemu varčevalcu, od najmlajših in tudi do zelo konzervativnih.

Izkoristite multipriložnosti!

Doseči več, priti dlje, biti boljši ... preseči se tudi na finančnem področju. V življenju se vse vrti okrog presežkov. Odločitev za NLB Vita Multi, vseživljenjsko naložbeno zavarovanje z zaščito v sklad vloženi sredstev na datum dospetja posameznega investicijskega paketa, je zato brez dvoma racionalna.

Ponuja priložnosti za:

1. doseganje nadpovprečnih donosov, saj so ti vezani na gibanje vrednosti zaprtih investicijskih skladov oz. paketov, kjer se na splošno vlaga tako, da sta združena varnost in potencial za rast;
2. varno vlaganje sredstev, saj vam zavarovalnica daje zaščito za v sklad vložena sredstva, zato bo vaše izplačilo vsaj v vrednosti vloženi sredstev (vplačana premija, zmanjšana za vstopne stroške);
3. dodatno nezgodno zavarovanje brez dodatnih premij, kar pomeni, da bi v primeru najhujšega vaši bližnji prejeli zavarovalno vsoto ali znesek v vrednosti police — odvisno od tega, kaj bi na dan izplačila imelo višjo vrednost;
4. neobdavčene donose, kajti če je izplačilo namenjeno vam, ki ste sklenili zavarovanje, so donosi pri zavarovanjih, ki trajajo vsaj 10 let, neobdavčeni.

10% ZADOLŽENIH
SLOVENCEV JE (PRE)
ZADOLŽENIH NAD
PRIPOROČENO MERO

40 %

(VIR: GFK)

NALOŽBE
GOSPODINJSTEV V
INVESTICIJSKE SKLADE:
BELGIJA 12,6%,
SLOVENIJA

5,7 %

PRIHRANKOV.

(VIR: EFAMA)

12 %

OSEB, KI SO FINANČNO
TEŽKO SHAJALE V
MLADOSTI, ENAKO
TEŽKO SHAJA TUDI
KASNEJE.

(VIR: SURS)

Matej de Cecco, Teja Kleč

Zlato pravilo varčevanja pravi: Plačaj najprej sebi! Pomembno ga je upoštevati, saj s tem poskrbimo za dve stvari. Prvič, del našega denarja postane nerazpoložljiv za potrošnjo in je namenjen le varčevanju – tako lažje dosežemo svoje finančne cilje, recimo štipendijo za otroke. In drugič, tako smo dober zgled svojim otrokom, ki se od nas učijo pravnega ravnanja z denarjem. Tako kot Jakob in Filip Cvenk.

Žepnina: Za starše in otroke

Plaćajte
najprej sebi!

Za uresničitev nekaterih svojih sanj in želja moramo včasih najeti kredit. Takšno odločitev je treba dobro pretehtati. Navadno pri tem razmišljamo o stroških kredita in višini mesečnega obroka, pozabljamo pa na zelo pomembno stvar – kaj, če se nam v času odplačevanja kredita kaj zgodi? Na ta pomislek odgovarja življenjsko zavarovanje kreditojemalca.

Zavarovanje ob najemu kredita

Zakaj potrebujem življenjsko zavarovanje?

Ob najemu kredita se je treba vprašati, ali ga bomo zmogli tudi vrniti. Zavarovanje kredita pri zavarovalnici ne zavaruje nas kot kreditojemalca, ampak banko. S takim zavarovanjem banka dobi povrnjen denar, kreditojemalec pa mora dolg vrniti zavarovalnici. Kaj pa, če se nam zgodi usodna nesreča in kredita sami ne moremo vrniti? Ga bodo naši najbližji po naši smrti zmogli odplačati ali bo finančno breme pretežko? Možnih razpletov je veliko in prav je, da si vzamemo čas in razmislimo o različnih ponudbah, ki so nam na voljo.

Kako naj izbiram?

Življenjsko zavarovanje je v osnovi namenjeno varnosti naše družine ali drugih ljudi, ki so finančno odvisni od nas. Če umremo, bodo prejeli zavarovalnino, ki jo bodo lahko uporabili za različne potrebe. Pri najemu kredita se kot kreditojemalec lahko življenjsko zavarujemo z različnimi življenjskimi zavarovanji. So pa nekatera življenjska zavarovanja posebej prilagojena prav za ta namen, in sicer tako, da se zavarovalna vsota prilagaja odplačevanju kredita. Če se želimo življenjsko zavarovati le zaradi najetega kredita, so takšna zavarovanja za nas najbolj ugodna.

Katero zavarovanje naj izberem?

Za kredite v vrednosti nad 6.000 evrov je primerno zavarovanje NLB Vita Odgovorna. Zavarovalna vsota je padajoča, zavarovalna premija pa se

plačuje krajšo dobo od zavarovanja. Kolektivno življenjsko zavarovanje kreditojemalcev (z enkratnim vplačilom premije ob sklenitvi kredita) je primerno za osebne kredite do 21.000 evrov in trajanjem do 5 let.

Če želimo ob zavarovanju hkrati tudi varčevati z zajamčenim donosom, je prava izbira NLB Vita Zanesljiva z vezavo na kredit. Zavarovalna vsota se vsako leto prilagodi višini neodplačanega kredita, kar pomeni, da z zmanjševanjem kredita vedno večji del namenjamo varčevanju.

“Življenjsko zavarovanje je v osnovi namenjeno varnosti naše družine ali drugih ljudi, ki so finančno odvisni od nas.”

Za koliko naj se zavarujem?

Pozorni moramo biti na to, da bo zavarovalna vsota dovolj visoka, da bo pokrila neodplačan del kredita. Priporočljivo je, da je začetna zavarovalna vsota enaka trenutni višini kredita. Če pa že imamo sklenjeno kakršnokoli življenjsko zavarovanje, je zavarovalna vsota lahko tudi nižja. Pomembno je, da je dovolj visoka, da bo pokrila neodplačani del kredita.

Ustrezno zavarovalno vsoto nam pomaga določiti interaktivni simulator na financi-nasvet.nlb.si/ izracun-ustrezne-zavarovalne-vsote.

Kaj pa, če izgubim službo?

Ob izgubi zaposlitve so finančne posledice zelo pomembne. Če ste zaradi tega v skrbeh, lahko sklenete Zavarovanje kreditojemalca za primer brezposelnosti.

- Ob izgubi zaposlitve odplačevanje kredita prevzame zavarovalnica*.
- Za odplačane obveznosti zavarovalnica kasneje od vas ne bo zahtevala vračila plačil.
- Preprosta sklenitev hkrati ob podpisu kreditne pogodbe.
- Možnost plačila zavarovalne premije v breme kredita.
- Zavarovanje velja za celotno dobo odplačevanja kredita.

* Zavarovalnica, ki trži in sklepa zavarovanje: Zavarovalnica Triglav d.d. Zavarovanje trži NLB d.d. Banka pri tem nastopa kot zavarovalni posrednik ter za donose in izplačila glavnice ne jamči.

Na naše osebne finančne odločitve zelo vpliva tudi to, ali smo po naravi bolj previdni in načrtujemo vnaprej ali pa se odločamo bolj spontano in šele naknadno pomislimo, kako bomo zadovoljitev svoje potrebe tudi finančno podprli. Zanimalo nas je, kako je s tem pri različnih sogovornikih. In povedali so nam različne recepte.

Kaj je pri vas pogostejše, kar se tiče financ - preventiva ali kurativa?

Jan Kreuzer

pomočnik vodje projektov

»Mislim, da pri financah velja enako kot pri bolezni, zato načeloma poskušam imeti bolj preventiven pristop. Redno varčujem in mi niti malo ni všeč, da bi zapravljal več kot imam. V preteklosti se je seveda tudi to že zgodilo. Tako sem šel globoko v negativno stanje na računu, da bi si privoščil kakšno stvar, nato pa kakšen mesec stiskal pas. To res ni prijetno, ampak včasih ni druge poti. Če se le da, je torej zame prava izbira preventiva.«

preventiva

Milan Svetelj

upokojenec

»Vedno preventiva. Lahko rečem, da sem imel srečo, da nisem nikoli preveč tvegaj pri financah. Vedno sem se prilagajal svojim in družinskim finančnim razmeram in nisem skakal na glavo v prazen bazen; tako mi ni bilo treba poseči po kurativi, ki je lahko tudi boleča. Držim se načela: Porabi toliko, kot si zaslužil, in potem te tudi glava ne bo bolela.«

preventiva

Nataša Voje

strokovna sodelavka

»Menim, da je odgovorno do sebe in tudi do drugih, da ravnamo preventivno tudi na področju osebnih financ. Sama imam v zadnjem času v te namene lastni »kontrolni« sistem nad osebnimi dohodki, varčevanjem, zavarovanjem premoženja, kar mi omogoča, da spremljam izdatke mesečno, jih planiram, vem na primer, koliko in za kaj varčujem. Kurativa je predvsem v današnjih časih lahko predrag greh na področju osebnih financ.«

preventiva

Igor Adamič

občinski uradnik

»To vprašanje me je malo zmedlo. Če preventiva pomeni, da glede na razpoložljiva sredstva načrtuješ izdatke, potem definitivno preventiva. Kurativa najbrž pomeni, da trošiš po mili volji in nato rešuješ probleme ...«

preventiva

Rok Gorjan

predstavnik za odnose z javnostmi

»Ne preventiva ne kurativa — moje vodilo je iz rok v usta. Žal je trenutna situacija takšna, da sem vesel, če nimam neplačanih položnic za prejšnji mesec, in o drugem »luksuzu« trenutno ne razmišljam. Načeloma pa sem za preventivo. Vedno!«

oboje

Varčevanje za pokojnino včeraj, danes, jutri

VČERAJ

- Pokojninska blagajna je bila polna, sistem pa vzdržen.
- Razmerje med deležem upokojencev in deležem zaposlenih je bil močno v prid slednjim.
- Za pokojnino smo varčevali le s prispevki od plače.

DANES

- Demografske spremembe že zahtevajo odločitve.
- Povprečna pokojnina znaša le okoli 60 odstotkov povprečne plače.
- Za pokojnino varčujemo tudi s prostovoljnim dodatnim varčevanjem.

JUTRI

- Do leta 2060 bo pokojnina znašala (pre) majhen delež plače.
- Za dostojno pokojnino bo moral poskrbeti vsak sam.
- Čaka nas zahtevna izbira med številnimi produkti, zato potrebujemo finančni nasvet.

Več o varčevalnih produktih si lahko preberete v drugi številki revije
NLB Osebnost na: financi-nasvet.nlb.si/revija-osebno-stevilka-2.

Počasi se zelo daleč pride

Načrtno in vztrajno varčevanje nas odvrača od sprotne končne potrošnje, kar je njegova temeljna prednost. NLB Postopno varčevanje — varčevanje z rednimi mesečnimi pologi, ki jim lahko dodate dodatne pologe — vam omogoča, da v krajšem obdobju prihranite želeni znesek. Odprti imate lahko več varčevanj hkrati ali pa takrat, ko želite varčevati, namen varčevanja prilagodite svojim finančnim potrebam. Lahko pa se odločite tudi za Postopno varčevanje pri NLB Skladih, četudi se ne spoznate na borzne trge, saj za vašo naložbo skrbijo upravitelji premoženja. Redna vplačila zagotavljajo, da na dolgi rok v povprečju ne boste kupovali samo takrat, ko bo na trgih vladal optimizem in bodo tečaji že precej visoki, ampak boste izkoriščali tudi obdobja kriz in padcev, ko so tečaji nižji, in na tak način gradili neko povprečno nakupno ceno, ki vam bo omogočala doseganje dolgoročnega donosa.

Prava kartica

Večina ljudi v denarnici ne nosi le gotovine in bančne kartice. Tam so po navadi še kakšna kreditna kartica, dokumenti in pa vsaj ena ali več fotografij naših najbližjih, domačih ljubljencev, sorodnikov in prijateljev. Te fotografije so lahko za srečo, spomin, dobro voljo ali pa opomin. Zdaj lahko prihranite nekaj prostora v denarnici in združite več funkcij v enem predmetu. Na eni kartici! Že nekaj časa je namreč mogoče po svoje oblikovati NLB Plačilni kartici MasterCard in Visa, po novem pa se jima je pridružila še najbolj razširjena NLB Plačilna kartica BA Maestro. Vaša družina, otroci, najdražji vas bodo spremljali povsod, saj brez svoje kartice ne greste nikamor, in vas vsakič znova razveselili. Lahko pa si na njej omislite oster pogled partnerja, ki vas bo odvrčal od pretirane potrošnje. Obenem lahko zdaj s svojo kartico BA Maestro povsem preprosto opravljate tudi spletne nakupe, kar od doma.

Z NLB PLAČILNIMI
KARTICAMI JE BILO
LETA 2012 OPRAVLJENIH
POVPREČNO

136.477

NAKUPOV NA DAN.

POVPREČEN NAKUP Z
NLB PLAČILNO KARTICO
V LETU 2012 JE ZNAŠAL

34,73

EVROV.

POVPREČEN DVIG
GOTOVINE Z NLB
PLAČILNO KARTICO V
LETU 2012 JE ZNAŠAL

100 €

Saša Dragonja

upraviteljica premoženja, NLB Skladi

Slovenija se je v zadnjem letu znašla v vrtincu politične nestabilnosti, skromne izvedbe zastavljenih reform in neugodne gospodarske situacije. Koliko tekoče politično-gospodarsko dogajanje vpliva na slovenske delnice? Kakšni so obeti in kaj so ključni vzvodi za prihodnje donose?

Kaj kroji usodo slovenskim delnicam?

V drugi polovici lanskega leta so bile slovenske delnice odlična naložba. K pozitivni naravnosti vlagateljev v delnice je precej pripomogla umiritev krize v Evropi ob izjemnem posredovanju Evropske centralne banke in evropskih voditeljev. V letošnjem letu so nespretno reševanje ciprskih težav in zapleti pri sestavi italijanske vlade znova pritegnili pozornost vlagateljev. Predvsem način reševanja ciprskih težav je izpostavil šibkosti slovenskega bančnega sistema in sprožil vprašanja, ali bi bila Slovenija lahko naslednja padla domina v evropski dolžniški krizi. Omenjeno se je odrazilo tudi na tečajih slovenskih delnic.

Kljub uspešni uvedbi posameznih reform (krčenje stroškov javnega sektorja in socialnih transferjev, pokojninska reforma in reforma trga dela) nas ključni preobrati v gospodarstvu še čakajo. Med njimi velja na prvo mesto postaviti predvsem krpanje bančnega sistema in umik države iz gospodarstva. Uspešnost in časovni okvir izvedbe nadaljnjih ukrepov sta močno pogojena z (ne)

zavzetostjo in (ne)enotnostjo oblasti pri izvrševanju ukrepov.

Gotovost ali negotovost?

Za prihodnjo donosnost slovenskih delnic bo poglavitno, ali bo razplet trenutne politično-gospodarske situacije pozitivno ali negativno presenečenje. Najbolj verjetno je, da se bo v bližnji prihodnosti nadaljevala visoka stopnja politične neenotnosti, da se bodo ukrepi le počasi izvajali, visoka pa je tudi verjetnost dodatnega povišanja davkov. Ta scenarij je boljši od stopnjevanja politične agonije in niza blokad ukrepov. Na drugi strani bi bila odločna izvedba reform, ki bi vzpostavila pogoje za gospodarsko rast in zaposlovanje, zmanjšala pritisk na socialno varnost ter pritegnila tuje vlagatelje, za Slovenijo boljša izbira.

Velika negotovost v politično-gospodarskem okolju zagotovo odvrča vlagatelje in prav to je

eden ključnih razlogov, da so slovenske delnice zelo ugodno vrednotene. Poleg tega je pomembna prednost posameznih slovenskih delniških družb močna izvozna usmerjenost v uspešnejše članice evroobmočja. Predvsem manjše družbe s stabilnim poslovanjem, a nestabilno lastniško strukturo, utegnejo postati zanimive prevzemne tarče, večje družbe v državnem lastništvu pa bodo verjetno na zahtevo države izplačevale visoke dividende, kar je pozitivna novica tudi za preostale delničarje. Ne nazadnje, v danes črnogledi situaciji obstaja velika verjetnost pozitivnega presenečenja, kar lahko v kombinaciji z ugodnimi vrednotenji vlagateljem v prihodnjih letih prinese prav lepe pozitivne donose slovenskih delnic, podobno kot se je zgodilo v sicer recesijskem lanskem letu.

Gibanje slovenskega borznega indeksa SBITOP v obdobju od 1. 1. 2012 do 18. 3. 2013

Trije načini nakupa slovenskih delnic:

- NLB Individualno upravljanje premoženja:** neposreden dostop do upravljavca premoženja, likvidnost in razpršitev znotraj slovenskega delniškega trga, spremljanje stanja portfelja prek NLB Klike.
- NLB Borzno posredovanje:** preprosto in zanesljivo trgovanje prek NLB Klike, neposredno pri borznih posrednikih NLB ali v vsaki NLB Poslovalnici.
- Podsklad NLB Skladi — Slovenija delniški:** ključni prednosti naložbe v primerjavi z neposrednim nakupom slovenskih delnic sta visoka stopnja razpršitve in likvidnosti.

Se vam dogaja, da se odpravite po nakupih in se domov vrnete z nekaj odvečnimi vrečkami, hrana s pretečenim rokom vam ostaja v hladilniku, nove obleke pa še nekaj mesecev ležijo v vrečkah? Preberite nekaj življenjskih nasvetov, kako nakupovati bolj učinkovito – pa naj gre za nakupovanje v trgovini ali na spletu.

11 zapovedi pri nakupovanju

1. Naredite načrt

Preden se odpravite od doma, si odgovorite na vprašanja: kje boste nakupovali, kaj boste kupili, kdo gre nakupovat, kdaj greste nakupovat in, predvsem, zakaj greste nakupovat.

2. Analizirajte stanje

Preglejte hladilnik – katero hrano zares potrebujete? Kaj natančno boste kuhali v naslednjem tednu? Pričakujete kakšne obiske? Če nakupujete obleko, preglejte omaro in se vprašajte, kateri kos oblačila potrebujete.

Nakupovanje na obroke z NLB Plačilnimi karticami

Prednosti:

- Izdelek/storitev začnete uporabljati takoj.
- Nobene dodatne dokumentacije in stroškov.
- Plačilo nakupa na do 12 enakih obrokov, brez obresti.

Slabosti:

- Vrednost izdelka s časom pogosto pada, mi pa še vedno odplačujemo prvotno ceno.
- Možnost izgube občutka za porabljeni denar.

3. Določite znesek

Koliko lahko porabite za hrano v tem tednu oziroma za oblačila v tem mesecu? Sledite vašim ciljem in omejite porabo. Cilje glede porabe lahko postavite na tedenski, mesečni in letni ravni.

4. Sproti seštevajte

Med nakupovanjem sproti seštevajte vrednost vašega nakupa. Ne pustite se presenetiti na blagajni, prav tako pa naj vam ne bo nerodno nekaj izdelkov vrniti na police.

5. Ne zapravljajte časa

Tedensko nakupovanje hrane naj postane rutina – izberite trgovino, ki vam je na poti, zelen parkirni prostor, priljubljene blagovne znamke in hitro blagajno.

6. Bodite eko

Poleg obvezne stalne nakupovalne vrečke ste lahko eko tudi pri vožnji v nakupovalne centre – izberite javni prevoz ali bližnjo trgovino in se ne vozite na drug konec Slovenije.

7. Uporabljajte košarico

Kadar v trgovini izberete velik voziček, boste avtomatično nakupili več. Če načrtujete manjši nakup, izberite košaro.

8. Primerjajte cene

Cene vedno primerjajte glede na absolutno vrednost. S seboj v trgovino vzemite kalkulator (imate ga pravzaprav na vsakem mobilnem telefonu) in primerjajte cene glede na kilogram ali liter, saj so sicer cene lahko zelo zavajajoče.

9. Omejite svoj čas

Nakupe opravite pred službo ali pozno zvečer, tik pred zaprtjem trgovine. Če boste nakupovali zjutraj, poleg tega tudi ne boste tako obremenjeni s stresom, kot ste po celodnevni službi.

10. Kupujte pri znanih

Kadar kupujete na spletu, izbirajte znane spletne strani, vsekakor pa z nekaj kliki na spletu preverite verodostojnost.

11. Ne zaupajte sumljivim

Če se vam zdi spletni obrazec sumljiv, vanj ne vpisujte svojih podatkov.

Mag. Simon Logar

direktor sektorja investicijskih skladov, NLB Skladi

Kdo bo zadovoljen investitor?

Peter je bil pretirano samozavesten

Peter je zaposlen v telekomunikacijskem podjetju in se spozna na nove tehnologije. V prostem času rad prebira časopise s finančno tematiko in razmišlja o »vročih« naložbah. Že pred letom 2008 je pravilno napovedal, da je prihodnost telekomunikacij v mobilni telefoniji. Ne preseneča, da je v letu 2008 do takrat privarčevana sredstva (6.600 evrov) vložil v delnice enega najbolj prepoznavnih izdelovalcev mobilnih telefonov – finsko Nokio. Poleg tega so tudi njegovi sodelavci, ki jih ceni, že nekaj časa kupovali delnice tega podjetja. Finančna kriza in močna konkurenca na področju pametnih telefonov sta finsko podjetje zalotili nepripravljeno. Peter pa je s svojo naložbo pridelal velikansko izgubo – ob koncu leta 2012 je bil njegov vložek vreden zgolj še 724 evrov.

Tone je naivno razpršil premoženje

Tone si želi imeti vsaj tako dober avto kot njegov sosed, ki je precej zaslužil z vlaganjem v balkanske delnice. Zdaj tudi on spremlja gibanja na kapitalskih trgih, ve tudi, da je investiranje premoženja v delnice zgolj enega podjetja preveč tvegano. Za nameček je ugotovil, da so bile balkanske delnice od leta 2006 pa do sredine leta 2007 med najbolj donosnimi na svetu. Ne preseneča, da je v letu 2008 do takrat privarčevana sredstva (6.600 evrov) razpršil med različne balkanske delnice. Nerazumno visoko vrednotenje balkanskih delnic in finančna kriza pa sta povzročila, da je tudi Tone veliko izgubil — ob koncu leta 2012 je bil njegov vložek vreden zgolj še 1.350 evrov (za izračun donosnosti smo uporabili indeks, sestavljen iz različnih borznih indeksov balkanskih kapitalskih trgov).

Kje je delal napake Peter?

Premajhna razpršenost premoženja: Peter je svoje premoženje vložil zgolj v delnice enega podjetja in premalo razpršil naložbo. Zamenjal je staro finančno pravilo – ne nosi vseh jajc v isti košari.

Pretirana samozavest in čredni nagon: Na podlagi strokovnega znanja o telekomunikacijah in prebiranja časopisov s finančno tematiko je Peter pridobil lažen občutek kakovostne informiranosti o gibanju naložb na kapitalskih trgih. S svojo izbiro »vroče« naložbe pa je sledil tudi sodelavcem. Čeprav je bil čredni nagon pri naših daljnih prednikih v afriških savanah koristen v boju za preživetje, nas pri investiranju lahko pošteno udari po glavi.

Kje je delal napake Tone?

Naivna razpršenost premoženja: Tone je na prvi pogled ustrezno razpršil premoženje, saj je kupil delnice 20 različnih podjetij. Vendar razpršitev ni globalna, naloženo premoženje je izpostavljeno zgolj eni sami regiji, ki ima zanemarljiv delež v svetovnem gospodarstvu (podobno velja za delež tržne kapitalizacije delnic v regiji).

Reprezentativnost: Tone je pripisoval preveliko vlogo nedavnim dogodkom in premajhno dolgoročnim povprečjem. Gre za primer sklepanja na podlagi premajhnega vzorca in za neustrezno posploševanje, saj vzorec ni bil dovolj velik za učinkovito oceno verjetnosti.

Ne
hitite!

Preden sprejmete življenjsko pomembno odločitev v zvezi s plemenitenjem svojega premoženja, se obrnite na strokovnjaka. Lahko pa že prej ocenite svoj finančni profil na <http://www.nlbkladi.si/ocenite-svoj-financni-profil>.

Na vprašanje bomo skušali odgovoriti s primerom treh prijateljev, ki so se v začetku leta 2008 hkrati odločili za plemenitenje premoženja, tako da so bili izpostavljeni najhujši finančni krizi po Veliki depresiji v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Pri vseh so naložbeni cilji oddaljeni več kot 20 let, zato je povsem pravilno, da so se odločili varčevati v delnicah oziroma delniških vzajemnih skladih. Vsi so za varčevanje namenili enak znesek — 6.600 evrov. Poudarek bo na njihovih slabih odločitvah, saj ravno ustrezna identifikacija napak lahko bistveno pripomore k temu, da bi bilo v prihodnje napačnih potez čim manj.

Maja je upoštevala svoj finančni profil

Maja je gospodinja, ki nima časa spremljati dogajanj na finančnih trgih. V začetku leta 2008 se je odločala za dolgoročno plemenitenje premoženja, pri tem ji je pomagal finančni svetovalec. Skupaj sta izpolnila obrazec »Finančni profil vlagatelja«, ki je pokazal najbolj primerno obliko varčevanja za njen naložbeni cilj. Maja se je odločila, da bo na kapitalski trg vstopala postopoma. Sklenila je varčevalni načrt in ob koncu vsakega meseca nakazala 100 evrov (poleg začetnega pologa v znesku 500 evrov) na račun podsklada NLB Skladi – Svetovni razviti trgi delniški. Po petih letih varčevanja je skupno vplačala 6.600 evrov, iz katerih je do konca leta 2012 nastalo 7.400 evrov (upoštevani so že vsi stroški, ki posredno ali neposredno bremenijo vlagatelja). Upoštevač institucionalno varnost prihrankov v vzajemnih skladih, njihovo likvidnost in zaostrene razmere na delniških trgih (ena najhujših finančnih kriz v zgodovini človeštva), je rezultat več kot zadovoljiv.

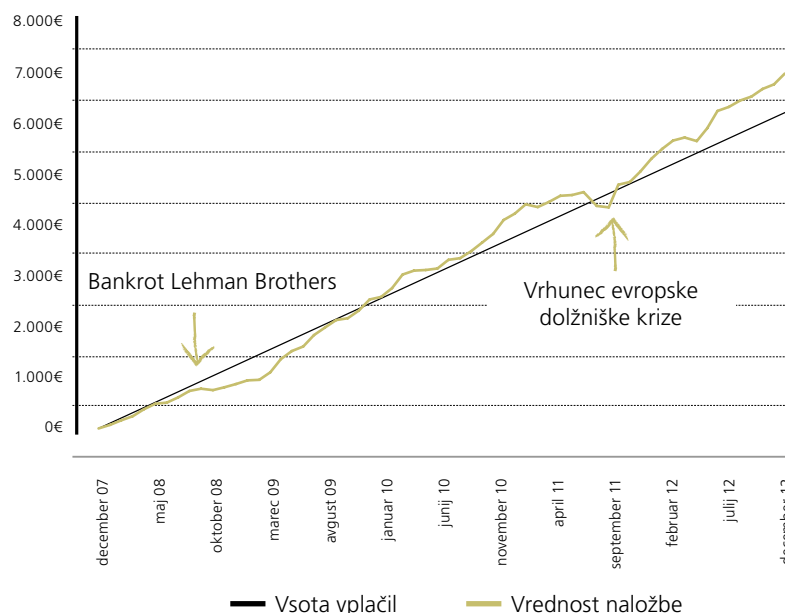
Kaj je Maja storila prav?

Osebni finančni profil: Vzela si je čas za oceno osebnega finančnega profila in v skladu s tem plemenitila premoženje.

Dober svetovalec: Ko se je vrednost njenega premoženja po prvem zunanem finančnem šoku začela zniževati, se je prestrašila, vendar jo je finančni svetovalec znal pomiriti. Pojasnil ji je, da ob zniževanju vrednosti za enak mesečni znesek vplačila dobiva vse več enot premoženja, zato se bo njeno premoženje v fazi rasti hitreje povečevalo.

Postopna vplačila: Logiko postopnega varčevanja ji je svetovalec pojasnil tudi na grafu, kjer naraščajoča premica prikazuje naraščajoči kumulativni znesek vplačil, naraščajoča krivulja pa gibanje njenega premoženja.

Postopno varčevanje v podskladu NLB Skladi – Svetovni razviti trgi delniški med eno najhujših finančnih kriz

Kdo bo torej zadovoljen investitor?

Peter in Tone verjetno nista zadovoljna, medtem ko je Maji kljub eni največjih finančnih krizi uspelo vidno oplemenititi premoženje z varčevanjem v delniškem vzajemnem skladu, pa čeprav nikoli ne spremlja dogajanj na finančnih trgih.

Na splošno bo zadovoljen investitor tisti, ki bo že pred odločitvijo o načinu varčevanja presodil svoje finančne razmere, naložbene cilje in odnos do tveganja. Prvi korak k temu je lahko že izpolnitev posebnega vprašalnika, ki nam bo služil kot pripomoček za oceno osebnega finančnega profila.

Zakaj ljudje vedno pravimo:

»Meni se to ne more zgoditi!«?

Ljudje po navadi ne razmišljamo o tem, kaj bi se nam lahko slabega in nepredvidljivega zgodilo v prihodnosti, ne delujemo preventivno, ne skrbimo (dovolj) zase, za svoje zdravje in se ne zavarujemo. Vzroki za to se skrivajo v več dejavnikih, kot so naše vrednote, prepričanja, zaupanje v prihodnost, okolje, v katerem živimo, kultura, objektivne razmere, npr. bolezen, in ne nazadnje tudi versko prepričanje. Zaradi tega težko posplošujemo, saj lahko vedno najdemo posameznika, ki bo odstopal od navedenega. Vsekakor pa je med poglavitnimi dejavniki naše zaupanje v prihodnost in pojmovanje zunanjega sveta kot varnega.

Nekateri so prepričani, da je življenje nevarno, da od prihodnosti ne morejo pričakovati nič dobrega in da je svet krivičen do njih. Drugi pa so prepričani, da je svet varen, da se bodo težave tako ali drugače rešile, da se jim nič ne more zgoditi in da bodo vedno odnesli celo kožo. Tisti, ki so prepričani, da sta življenje in prihodnost nevarna, ne bodo vstopali v tvegane naložbe ali najemali kredita, saj že vnaprej vedo, da se to zanje ne bo dobro izšlo. Nasprotno pa bodo tisti, ki verjamejo, da se jim ne more nič zgoditi, pogostejše vlagali v tvegane naložbe, pri čemer na zavarovanje še pomislili ne bodo.

V večini se seveda nahajamo nekje na sredini teh dveh skrajnosti, nekateri bližje enemu, drugi bližje drugemu ekstremu. Zavedamo se nevarnosti in težav, ki bi se lahko pripetile, ter jih znamo do določene mere predvideti in tudi preprečiti. Prepričanje, da lahko sami vplivamo na našo prihodnost, nam daje občutek varnosti, občutek, da bomo v težki situaciji pravilno ravnali in se rešili iz zagate. Kar je seveda res samo do določene mere, saj na nekatere dogodke nimamo vpliva, npr. na stečaj podjetja, bolezni in naravne katastrofe.

Da bomo svoje obnašanje bolje razumeli, nam mora biti jasna razlika med zavestnim, logičnim razmišljanjem, ki ne vključuje čustev, ter neracionalnim, nelogičnim in čustvenim doživljanjem. Razlika je najbolj očitna, ko končamo ljubezensko zvezo, ki nas ni osrečevala. Racionalno, »v glavi«, vemo, da je najbolje, da smo zvezo prekinili, a

Maja Sedmak Cvelbar

univ. dipl. psihologinja, specializantka transakcijske analize

“Večina ljudi globoko v sebi ne razmišlja, kaj vse slabega in nepričakovanega bi se lahko zgodilo v prihodnosti, saj bi to v nas vzbudilo veliko anksioznost.”

naša čustva govorijo nekaj popolnoma drugega in smo žalostni ali si želimo nazaj drugo osebo. Podobno se dogaja tudi z zdravjem. Večina ljudi pravi, da je zdravje med njihovimi najpomembnejšimi vrednotami, racionalno se zavedamo pomena zdravja. Ko pa so raziskovalci ugotavljali, kako se ljudje dejansko vedemo, so odkrili, da večina ljudi ne skrbi za svoje zdravje; kadimo, uživamo preveč alkohola, nezdravo jemo, se premalo gibljemo ... Tako se vedemo, ker nas je večina globoko v sebi prepričana, da se nam ne more nič zgoditi. Seveda se racionalno zavedamo, da

to ni res, a naše neracionalno »mišljenje« je močnejše in prevlada. To je poglavitni razlog, zakaj ne skrbimo zase in ne delujemo preventivno. Na finančnem področju je tak primer zavarovanja kredita za primer brezposelnosti. Pri tem je, poleg že naštetega, zaznati tudi vpliv kulture, v kateri živimo. Ne smemo pozabiti, da izhajamo iz obdobja, ko smo vsi imeli delo in je bila stopnja brezposelnosti zelo nizka. Pogosto smo prepričani, da bo zaposlitev za nedoločen čas trajala vedno oz. do naše upokojitve, še zlasti, če smo zaposleni v javni ustanovi. Globoko v sebi se ne zavedamo dejstva, da je vsaka zaposlitev negotova in da jo lahko tudi mi izgubimo.

Večina ljudi globoko v sebi ne razmišlja, kaj vse slabega in nepričakovanega bi se lahko zgodilo v prihodnosti, saj bi to v nas vzbudilo veliko anksioznost — velik strah pred neznanim, prihodnostjo oz. skromnim vplivom, ki ga imamo na svojo prihodnost. Zavedanje vseh možnih slabih dogodkov bi večino od nas ohromilo v našem vsakdanjiku, saj bi bil strah prevelik. Zato ne razmišljamo o prihodnjih negativnih dogodkih in posledično ne ravnamo preventivno.

Pravno obvestilo

Opozorilo vlagateljem: Družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. (v nadaljevanju: NLB Skladi), Trg Republike 3, 1000 Ljubljana, upravlja krovni sklad NLB Skladi. Prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja in dokumenti s ključnimi podatki za vlagatelje podskladov so vlagateljem v slovenskem jeziku dostopni na sedežu družbe NLB Skladi na Trgu republike 3 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 12. uro, na pooblaščenih vpisnih mestih NLB in Banke Celje d.d. med njihovim delovnim časom ter na spletni strani www.nlbskladi.si.

Pretekla donosnost naložbe ni pokazatelj njene donosnosti v prihodnosti. Donosnost naložbe v posamezni podsklad bo v največji meri odvisna od prihodnjega splošnega gibanja tečajev vrednostnih papirjev na svetovnih kapitalskih trgih, v manjši meri pa tudi od provizij in stroškov posameznega podsklada ter uspešnosti družbe NLB Skladi pri upravljanju premoženja podsklada. Zaradi neugodnih gibanj tečajev vrednostnih papirjev in valut obstaja možnost, da vlagatelj med varčevanjem ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v investicijske kupone posameznega podsklada. Krovni sklad družbe NLB Skladi ni bančna storitev in ne prinaša zajamčene ali garantirane donosnosti. Tako naložbe v posamezne podsklade krovnega sklada tudi niso vključene v sistem zajamčenih vlog, ki velja za vloge fizičnih oseb in malih pravnih oseb na transakcijskih računih, hranilnih vlogah, denarnih depozitih in blagajniških zapisih oziroma potrdilih o depozitu, ki se glasijo na ime, zbranih pri bankah in hranilnicah.

Naše ocene so izdelane na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere menimo, da so verodostojni, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Družbi NLB Skladi in NLB ne prevzemata odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta bilten. Ome-

njeni podatki v tem biltenu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti niso javna ponudba vrednostnih papirjev, ampak gre le za podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družbi NLB Skladi in NLB sta in bosta sklepali posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem biltenu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi posamezni podskladi krovnega sklada NLB Skladi. Osebe, ki v tej publikaciji podajajo mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njimi povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investirajo tudi v vrednostne papirje izdajateljev iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podajajo mnenja.

Nadzorna organa družbe NLB Skladi oziroma NLB sta Agencija za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana, oziroma Banka Slovenije, Slovenska 35, Ljubljana. Priporočila izdajateljem niso bila razkrita. Z izdajatelji, ki so predmet priporočil in analiz, ni pomembnejših kapitalskih povezav in ni drugih pomembnih finančnih interesov.

To tržno sporočilo je namenjeno obveščanju strank o storitvah NLB d.d. v zvezi s finančnimi instrumenti. Naložbe v finančne instrumente so tvegane. Informacije o storitvah NLB d.d., finančnih instrumentih in z njimi povezanih tveganjih so na voljo v Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana, ki so dostopni na spletni strani www.nlb.si in v poslovalnicah NLB d.d., kjer je možno skleniti poslovno razmerje za opravljanje investicijskih storitev. Storitve na področju poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d. opravlja le na pobudo stranke.

Zavarovalnica, ki trži in sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana. Zavarovanje tržijo poslovne enote NLB d.d. in Banke Celje d.d. Banki pri tem nastopata kot zavarovalna posrednika ter za donose in izplačila glavnice ne jamčita. Življenjska zavarovanja niso depoziti in niso vključena v sistem zajamčenih vlog. Pri naložbenih življenjskih zavarovanjih je donos odvisen od gibanja vrednosti enot investicijskih skladov. Tveganje, da bi bil znesek izplačila ob zaključku življenjskega zavarovanja nižji od zneska vplačila, prevzema sklenitelj zavarovanja.

V skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov vas obveščamo, da lahko v NLB Poslovalnicah kadarkoli podpišete izjavo, da ne želite biti vključeni v akcije neposrednega trženja. Uporabniki NLB Klik ali NLB Teledoma, pa nam lahko to sporočite tudi prek svoje telefonske oziroma spletne banke. V tem primeru bomo preprečili uporabo vaših osebnih podatkov za namene neposrednega trženja.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, Ljubljana, vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, št. reg. vpisa: 1/25578/00, znesek osnovnega kapitala: 179.261.056,52 EUR., davčna št.: 91132550.

Tiskovina je informativne narave. Pridržujemo si pravico do sprememb. Za napake v tisku in morebitne skrite napake v zvezi s tiskom ne prevzemamo odgovornosti. Vsi uporabniki objavljeno vsebino uporabljajo na lastno odgovornost.

Vabimo vas, da ob sklenitvi pogodbe v banki preverite veljavne pogoje in lastnosti storitve. NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana, april 2013.

Kako prepoznamo ponarejeno NLB Klik stran?

Eden od zadnjih poskusov zlorabe je nameščanje različice Spyeye bančnega trojanca, ki od uporabnika zahteva, da ob vstopu v NLB Klik pod pretvezo posodobitve sistema vnese celotno dodatno varnostno geslo.

Za posodobitev sistema NLB Klik od uporabnikov nikoli ne zahtevamo vnosa dodatnega varnostnega gesla ali vstopnega gesla. Prav tako teh podatkov ne zahtevamo po elektronski pošti ali kako drugače.

Pozdravljeni!

Spletno banko ste zadnjič obiskali *****

Geslo:

Pozabil sem vstopno geslo

Oseбно sporočilo:

Nastavitev v moje

Kaj je oseбно sporočilo?

Vstopi

Zaradi posodobitve sistema, Vas prosimo, da vnese-te dodatno varnostno geslo (VSE ZNAKE)

Vstopi

NLB Klik

Sklenite varčevanje kar prek NLB Klike

Odslej lahko v NLB Kliku, kjerkoli in kadarkoli, sklenem varčevanje za otroka, depozit za družinske počitnice, naročim plačilno kartico ali preverim stanje na računu ... Vedno sem prva na vrsti in še prihranim pri plačilu položnic. Pod nadzorom imam tudi svoj proračun in tako vem, koliko sem zapravila za pasje priboljške in druge razvade. Preprosto.

